Sessió 'Horitzó i perspectives de l'economia (I)'
Pere Aragonès i Jaume Guardiola
XXXV Reunió Cercle d'Economia
31/05/2019

Pere Aragonès: *"La continuïtat de la intervenció financera de Catalunya per part de l'Estat només pot justificar-se per un prejudici ideològic cap a la Generalitat"*

Pere Aragonès, vicepresident i conseller d'Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya, va dedicar el primer bloc de la seva intervenció a descriure "el paisatge després de la gran recessió".

Pere Aragonès: *"Després del seu primer repunt positiu en l'últim trimestre de 2013, i especialment a partir del 2015, l'economia catalana ha crescut a velocitat de creuer, amb taxes anuals de creixement del seu PIB superiors al 3%: el doble que la mitjana de la zona euro i per sobre del creixement del conjunt de l'Estat"*

Després de repassar els sòlids indicadors de l'economia catalana des de 2015, Aragonès va destacar el paper clau en aquesta evolució de "la iniciativa exportadora". El ponent va assenyalar així mateix que, al cap de la recuperació, la demarcació ha aconseguit un "creixement més equilibrat", al qual tots els sectors d'activitat realitzen una contribució positiva i en el qual l'atur també s'ha moderat, "passant del 23 al 11,6% ".

La recuperació no ha de distreure'ns del problema de la desigualtat

Aquest bon comportament ha desmentit, segons Aragonès, "alguns mals auguris", però cal esperar que, en els propers anys, "aquestes taxes de creixement es moderin". Hem de prendre consciència, així mateix, que la recuperació "no ha arribat encara a alguns sectors de la nostra societat".

Aragonès va atribuir això últim al fet que vam sortir de la crisi "gràcies a una devaluació salarial", i va recordar als assistents a la sessió que la seva severitat torna impensable que "puguem enfrontar futures crisi amb la mateixa recepta".

Les noves receptes han de passar, en canvi, per "un sector públic més rigorós i dinàmic" i per una aposta de país per "millorar la nostra competitivitat": dos objectius amb els que la Generalitat està plenament compromesa "malgrat les restriccions de recursos i als incompliments de l'estat".

"Tenim l'autoritat política per instar la derogació de la intervenció financera de la Generalitat"

Aragonès va repassar a continuació la tasca del seu antecessor a la Conselleria d'Economia i Hisenda, Oriol Junqueras, "per reduir ara el nostre dèficit públic en 3.300 milions d'euros": els necessaris per fer-lo passar del 1,95 al 0,44% del PIB i per permetre a Catalunya complir per primera vegada els objectius d'estabilitat pressupostària fixats el 2012 que "no compleix en canvi el seu promotor: un Estat central que ve d'incomplir la regla de despesa i l'objectiu de dèficit".

Aquesta constatació va conduir el ponent a afirmar que Catalunya té avui "l'autoritat política" necessària per instar a la derogació de la intervenció financera de la Generalitat "que arrosseguem des de 2015".

En clau global, Aragonès ha considerat que les tensions comercials entre la Xina i els Estats Units podrien reportar a economies com la catalana "guanys a curt termini", però que "una escalada proteccionista no seria bona per a nosaltres a la llarga".

Pere Aragonès: *"Europa ha de donar resposta a l'emergència climàtica i al repte immigratori; sobre aquest últim, resulta lamentable que avui a la Mediterrània hagi fosses comunes de persones mortes intentant arribar a les nostres costes"*

La innovació i la immigració com a actius de país

El segon bloc de la intervenció del ponent va girar al voltant de "l'actual agenda catalana per a la prosperitat". Sobre la mateixa va apuntar, per exemple, la necessitat d'evitar que "els oligopolis en el sector tecnològic puguin acabar sent tan perillosos com ho van ser els de les indústries més tradicionals", d'"avançar cap a un augment salarial" o de "millorar la nostra posició competitiva respecte a altres economies en matèria energètica".

Aragonès ha considerat igualment imperativa "una major competitivitat del factor treball" de la mà d'una millor formació, que aposti, per exemple "per la formació professional".

En matèria d'innovació, el conseller d'Economia i Hisenda va considerar que aquesta ha de transcendir a la R + D per convertir Catalunya en un autèntic "estat emprenedor", en el qual l'Institut Català de Finances pugui erigir-se, per exemple "en una banca publica de desenvolupament i promoció del país".

Pere Aragonès: *"La inversió pública en R + D de Catalunya ha de alinear-se amb el 0,69% de la mitjana europea, i el sector privat ha de doblar la seva actual contribució"*

Pel que fa a la necessitat d'una transformació productiva de tot Catalunya, Aragonès ha considerat que ha de ser transversal i abastar a tots els sectors; en el cas de l'industrial, apostant per la indústria 4.0 a la qual apunten "el pacte nacional per la societat del coneixement o les polítiques de sòl de la Generalitat".

En matèria de sostenibilitat de l'estat del benestar, el ponent va considerar necessari "gestionar la immigració com un actiu que ens permeti sortejar els efectes adversos d'un creixement vegetatiu de la nostra població".

Aragonès ha reiterat en aquest segon bloc "l'incompliment sistemàtic de les seves responsabilitats" per part de l'Estat i ha considerat que "l'actual model de finançament autonòmic està superat". Per al ponent, aquest sistema ha servit per construir l'estat del benestar, "però no ha permès el desenvolupament d'una economia productiva que torni autosuficients fiscalment molts territoris". Finalment, i en matèria d'inversions estatals a Catalunya, Aragonès ha lamentat que el baix percentatge d'execució hagi posat en entredit "la llei de dependència o el finançament del cos de Mossos".

L'hora de la política

Aragonès va abordar en l'últim bloc de la seva intervenció els passos i decisions necessàries en la seva opinió per resoldre allò al que es va referir com a "conflicte entre institucions de l'estat i Catalunya".

Per al ponent, en l'actualitat "vivim un conflicte entre legitimitat democràtica i legalitat vigent que no pot seguir indefinidament". "Davant l'immobilisme de la dreta i del nacionalisme espanyol, el PSOE ha de vèncer aquesta paràlisi i sortir de la seva zona de confort": un fet al que Catalunya "sempre ha estat disposada".

Pere Aragonès: *"Ha arribat l'hora de resoldre políticament el que és polític, perquè una sentència dura en el judici del procés no farà desaparèixer als 2 milions de catalans independentistes"*

La solució al conflicte català podria girar, segons Aragonès, entorn de l'únic acord entre l'Estat i la Generalitat des del malaguanyat Estatut: "la declaració conjunta de Pedralbes, que ens diu que hi ha un conflicte, que hi ha diferències sobre l'origen, conseqüències i solucions, i que, sobretot, requereix una solució política".

Per Aragonès, aquest acord és "una autopista prou àmplia perquè cap de les parts hagi de renunciar a les seves posicions o objectius", i ha instat a combinar-lo amb "la implicació de la societat civil", que, en el cas dels empresaris, podria passar per un retorn de les seus socials que el ponent es va comprometre a "facilitar al màxim" des del govern.

Finançament autonòmic i autocrítica

A l'espai dedicat al debat, i de nou sobre l'actual model de finançament autonòmic, Aragonès ha afirmat estar disposat a parlar de la seva reforma perquè ell estarà "allà on hi hagi un euro per garantir una millor educació, salut, atenció i protecció social i seguretat per als catalans ", però que abans cal "retirar la intervenció financera de la Generalitat" i que aquesta negociació ha de ser "de bona fe, bilateral, i no plantejar-se en cap cas com una substitució dels nostres anhels polítics".

En relació a si l'independentisme ha de fer autocrítica, el ponent va afirmar que aquest "ha après moltes coses en aquest últim any". Primer, que respondre "en termes repressius o d'activació judicial està totalment fora de lloc", però també que "portar un conflicte a un carreró sense sortida fa que perdem tots". Per això, Aragonès va instar totes les parts del conflicte a "construir voluntat política", a "seguir pel camí de Pedralbes per dialogar", i al fet que el secessionisme aposti "per una lògica de grans consensos".